

Вступ

Протягом останніх кількох років розмови про політику набувають токсичного й безнадійного забарвлення*. Люди, з якими ми щонеділі ходимо на церковну службу, видаються чужими, а рідні, які сидять навпроти за обіднім столом, — ворогами. Коли в новинах з'являються якісь сенсації, ми розуміємо, що стрічка у фейсбуці оновиться — і тепер там будуть не зворушливі відео з немовлятами й фотографії з відпусток у сонячних країнах, а гидкі мему й сповнені ненависті промови. Люблячі й добрі в повсякденному житті люди в розмові про кандидатів у президенти раптом стають злими й лютими. А якщо підняти тему суперечливого заголовка, людина, яка заради вас була готова зняти останню сорочку, може заявити, що такі, як ви, — головна проблема Америки.

Це втомлює, і це вже занадто. Більшість із нас розуміють, що проблеми — це важливо, і ми піклуємося про наші спільноти й країни. Але ми не любимо сваритися з рідними чи сперечатися з тими, кого ледь знаємо. Прочитавши останні заголовки та намагаючись відокремити факти від вигадок, ми відчуваємося морально виснаженими, тож зрештою просто вирішуємо, що найкращий варіант — відгородитися

* Ця книжка написана американцями і про американців. Але теми, порушені в ній, є спільними й актуальними для мешканців будь-якої країни світу. (Прим. ред.)

від усього. Але хіба це правильно? Ми (і, можливо, ви) хочемо знайти рішення, а не змиритися і вважати, що нашої нинішній політиці вже ніщо не допоможе. Ця книжка — наша спроба вселити в серця «щире милосердя, добротливість, покору, лагідність, довготерпіння»*, як радять у посланні до Колоссян, 3:12, і знайти інший шлях.

Байдуже, у чому ви вбачаєте проблему країни — у поколіннях, географії чи партіях, — головне, що слід знати про поляризацію американської політики, — це те, що ми її обираємо. Ми обираємо розділитися. Ми обираємо конфліктувати. Ми обираємо перетворити суспільну сферу на цирк. Усе це ми обираємо, а можемо робити й інший вибір.

Політикою не обов'язково мають керувати конфлікт чи гнів. Ми не повинні подвоювати власну обмеженість. Нам не судилося піддатися сиренам праведності, що дзвенять у наших вухах. Можна утриматися від цинізму і вести вдумливі дискусії. Ми можемо відкинути крайні аргументи й неприємні заперечення і принести в обговорення політики ті самі повагу й обережність, які виявляємо в решті життя.

Інакше кажучи, є кращий шлях.

Це залучати повагу й емпатію. Це бути милосердними й чутливими при обговоренні проблем, які зачіпають вашу родину, вашу церкву й вашу країну. Це припинити ставитися до політики як до командного спорту й почати розв'язувати справжні проблеми, що заповнили наш світ. Це говорити про політику так, щоб почуватися натхненим, а не спустошеним. Це взаємодіяти, що допоможе (як у далекому минулому) дійти консенсусу й рішення, інновацій

* Переклад Івана Огієнка.

і покращень. Ми, Сара й Бет, знаємо, що ці речі можливі, бо намагаємося жити за цими принципами.

Зазвичай книжки про політику пишуть професійні аналітики, журналісти та історики. Це не така книжка. Ми підходимо до цих розмов із позиції дружин, мам, колишніх юристок і вірянок. Ще до того, як почали обговорювати політику, ми були знайомі в сестринстві в Університеті Трансильванії, а ще розділили кілька материнських моментів у фейсбуці. Сара знала, що Бет — республіканка, а Бет знала, що Сара — демократка. (Бо всім нам відомо, що у фейсбуці діляться *не лише* дитячими фотографіями.) Зрештою, Бет дізналася, що Сара відкрито пише про політику у своєму блозі про батьківство, і почала доповнювати його власними коментарями й думками. До того ж нам відомо, що в Америці всі розмови про політику починаються й закінчуються навішуванням ярликів про «демократів» і «республіканців», а ми хотіли більшого й за кілька нетривалих розмов усвідомили, що це можливо. Ми зрозуміли, що хотіли би створити здорову модель розмов про політику, переважно для себе та наших дітей, у пріоритеті якої були би стосунки, а не виборювання балів.

Отже, у листопаді 2015 року ми створили подкаст *Pantsuit Politics**. І вирішили не ставити перед собою жодної мети, окрім як бути справжніми. Не хвилюватися про те, що його слухатимуть наші мами, колеги чи клієнти. Не добирати слів для чоловіків, друзів чи пасторів. Ми просто хотіли мати змогу вільно обговорити складні проблеми. Хотіли вести бесіди, яких не можна знайти в медіапросторі. І зрозуміли,

* *Pantsuit Politics* — з англійської «Політики в спідницях».

що спокійні й добрі розмови людей із різними поглядами не просто можливі, а морально необхідні.

Починаючи бесідувати, ми почувалися виснаженими й демотивованими через токсичне політичне оточення. А тепер радіємо можливості почути думки одна одної, випробувати власні переконання перед лицем чужої філософії, зміцнити стосунки, слухаючи, щоб зрозуміти, і більше цінувати власні принципи, маючи змогу висловити й перевірити їх.

У цій книжці ми обговорюємо те, чого навчилися та продовжуємо вчитися під час такої практики. За сотні годин розмов без жодної мети, окрім як дізнатися більше одна про одну, себе й світ, ми відшукали модель, яка може рухати нашу країну вперед. Якщо вас цікавить журналістська, історична чи академічна думка про конкретний період або ж професійний політичний аналіз, є безмежна кількість ресурсів, які підійдуть вам більше. Але якщо вам цікаво поговорити з родичами й друзями (навіть у фейсбуці!) про проблеми свого часу, не відчуваючи при цьому розчарування, гніву чи болю, то ви прийшли у правильне місце. А якщо вам хочеться вийти з політичної та медійної бульбашки й дізнатися про «інший бік», то ми знаємо, із чого ви можете почати. Ми хочемо, щоб ця книжка стала віртуальним кухонним столом. Якщо хочете почути свіжу думку, що можна змінити країну, змінивши власну поведінку, і при цьому в часи люті вести спокійну бесіду — підсовуйте стілець.

Ця книжка поділена на дві частини. У першій ідеться про складну духовну істину, котру ми, як віряни, постійно усвідомлюємо: будь-яка проблема, політична чи якась інша, починається з нас. Нам потрібно ретельно й критично переглянути власні переконання та цінності, а також покійно

й милостиво визнати слабкості, помилки та обмеження. Розмови про політику — це духовні вправлення в самоусвідомленні, розвитку та любові до ближніх, якщо при цьому ми готові бути чесними щодо своїх пріоритетів, мотивів, емоцій і поведінки.

Друга частина спонукає нас «розплющити очі», щоб зв'язатися з ближніми. Нам не потрібно досягати згоди в кожній розмові. Нам необхідно відшукати спільні цілі, принципи й цінності. Ми ставимо в пріоритет стосунки зі співвітчизниками та дітьми Божими, а не розбіжності в поглядах на законодавство чи політиків. Ми привносимо в громадянську активність ті принципи, які цінуємо в житті та у вірі, — розуміння, цікавість і, найголовніше, милосердя.

У кожному розділі ми обговорюватимемо один із принципів, про які дізналися під час спілкування одна з одною. Ми розповідатимемо про випадки із власного життя, з новин та з історії. Сім'я та віра теж становлять частину цієї дискусії. Ще на ранніх етапах існування подкасту ми зрозуміли, що весь наш досвід, усі вивчені уроки та розглянуті думки — чинники, які впливають на те, як саме ми розмовляємо про політику. Якщо ми відкрито розповідаємо, що формує нас як індивідів, то можемо вести більш щирі й продуктивні бесіди. Ми обидві християнки (і обидві на своєму життєвому шляху пережили злети та падіння). Ми не мали наміру розмовляти про віру, однак швидко зрозуміли, що не можна змістовно обговорити політику, не прояснивши своїх цінностей. Для нас це означає звернутися й до віри. Однак ми не хотіли обмежуватися лише нею. В основі наших картин світу — думка, що ми єдині. Хай там у що ви вірите чи не вірите, ця книжка для вас, і ми

сподіваємося, що наше дослідження власних цінностей допоможе вам відшукати нові способи перевірити та розповісти про принципи, якими ви керуєтеся в політичному житті.

Читаючи цю книжку, знайте, що для нас ви ніби шанований гість, який завітав у дім, поки ми обговорюємо свої погляди. Наприкінці кожного розділу ми даємо завдання, щоб заохотити вас до підтримування дискусії. Мета кожного нашого подкасту, виголошеної промови чи написаного абзацу — розпочати розмову. Якщо вона закінчиться на нас, то ми цієї мети не досягли. Деякі із цих завдань знайдуть у вас більше відгуку, і це нормально. Мабуть, ви часто будете не погоджуватися з нами. І це теж нормально. Для цього столу, як і для країни, найкращою буде масштабна співпраця. Ми сподіваємося, що ви захочете залишитися за нашим віртуальним обіднім столом, а потім перенести ці розмови у свої домівки, до церков та, може, у стрічку у фейсбуці, бо віримо, що політика може об'єднувати, навіть коли ми розходимося в думках. А що найважливіше: ми сподіваємося, що ви відчуватимете, як вам раді за цим столом. Країні, спільнотам, церквам і меріям потрібні ваш голос і ваша думка.

Для нас честь, що ви тут. Ми знаємо, що зараз політика — брудна тема й існує велика спокуса уникати її. Ми робимо інший вибір. Зробімо його разом.

Частина 1

ПОЧНІТЬ ІЗ СЕБЕ

ПРО ПОЛІТИКУ ВАРТО ГОВОРИТИ

Усі ми знаємо правило. Правило, яке панує в церкві, на громадських заходах та родинних зібраннях. Це правило передають із покоління в покоління, а особливо дбайливо його охороняють жінки. Це правило створили заради нашого блага. Воно запобігає сваркам, конфліктам і решті незручних ситуацій.

Правило просте: жодних розмов про політику чи релігію.

Вони грубі. Вони вульгарні. Вони нежіночні. Вони зіпсують вам свято, через них ваш перший день викладання в недільній школі стане останнім, перше побачення швидко закінчиться, і, можливо, вони вартуватимуть вам підвищення. Нас обох у ранньому віці навчили, що у ввічливій розмові непристойно зачіпати тему політики, особливо жінкам. Фраза «Не лізь у політику» закарбувалася в наших головах і перестрибує з вуст на уста майже підсвідомо. На сімейних вечерях бабусі засуджували будь-які обговорення

останніх політичних скандалів чи порушення закону президентами й запобігали некомфортним ситуаціям, голосно сповістивши про час десерту. За стільки років недільних обідів, святкових вечірок і сімейних зустрічей ми зрозуміли, що жінкам не можна створювати незручні ситуації, надто висловлюючи свої думки про політику.

Так було не завжди, і так не має бути надалі. Із цього зачарованого гіперполяризованого циклу під назвою «шлях у нікуди» є вихід. Нам просто варто знову навчитися говорити одне з одним.

Історія засвідчує, що ми здатні розв'язувати проблеми навіть у часи найзапекліших суперечок. Наші батьки-засновники й матері вірили в розмови про політику. Багато істориків переконані, що бажання збиратися та обговорювати проблеми — визначальне для Америки. Ханна Арендт у своїй книжці «Про революцію» зазначає, «що люди ходили на міські збори, а пізніше їхні представники їздили на знамениті Конвенції не із почуття обов'язку і навіть не з власних інтересів, а переважно тому, що їм *подобалося дискутувати, роздумувати й ухвалювати рішення*»¹.

Вони цим *насолоджувалися*.

На якомусь етапі історії ми втратили цю революційну пристрась до розмов про проблеми, які впливають на країну й життя. Ми вирішили, що обговорювати конфлікти щонайменше неввічливо, а щонайбільше — небезпечно. На жаль, спроби уникати цих незручних моментів вилізли нам боком. Намагаючись захистити стосунки від політичної напруженості, ми тільки посилили її. Адже насправді ми ніколи не припиняли обговорювати політику, просто перестали розмовляти про неї з людьми, які з нами не згодні.

Зміст

Вступ.....	9
Частина 1. Почніть із себе.....	15
<i>Розділ 1</i> Про політику варто говорити	17
<i>Розділ 2</i> Знімійть форму.....	38
<i>Розділ 3</i> Відшукайте своє «чому».....	70
<i>Розділ 4</i> Поставте політику на місце.....	94
Частина 2. Роззирніться.....	111
<i>Розділ 1</i> Будьте милосердні	113
<i>Розділ 2</i> Виявляйте цікавість	128
<i>Розділ 3</i> Прийміть парадокс	143
<i>Розділ 4</i> Будьте незручними зручно	160
<i>Розділ 5</i> Вийдіть зі своєї бульбашки	189
<i>Розділ 6</i> Зберігайте нюанси	207
Подяки	222
Про авторок.....	225
Примітки	227